

Aan: Postbus.AanvraagEPZ@mineleni.nl
Onderwerp: EPZ Bedrijfsduurverlenging KCB

Ministerie EL&I
programmadiirectie Nucleaire Installaties en Veiligheid
O.v.v. Ontwerpbeschikking EPZ Bedrijfsduurverlenging KCB
Aanleverpunt C-Noord3/A17
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Betreft: Zienswijze bedrijfsduurverlenging kerncentrale Borssele

[Datum/Plaats]

Geachte heer/mevrouw,

In deze brief vindt u mijn zienswijze met betrekking tot de ontwerpbeschikking NV EPZ en de beslissing over het niet m.e.r.-beoordelingsplichtig zijn van de activiteit, die op 25 oktober 2012 ter inzage is gelegd.

Hieronder een puntsgewijze opsomming van mijn bezwaren.

Algemeen

- * Het is absoluut noodzakelijk dat er m.e.r. beoordeling plaats vindt voor het 20 jaar langer in bedrijf houden. Dit heeft namelijk gevolgen wat onder andere betreft de winning van uranium en de opslag van radioactief afval. Dit zou anders zijn geweest als er een m.e.r.-beoordeling was geweest naar aanleiding van het convenant in 2006, maar aangezien dat alleen maar een politiek besluit was, is de uitwerking daarvan absoluut m.e.r.-plichtig.
- * In de periode 2014-2034 zal het personeelsbestand verder vergrijzen en zal moeilijk kunnen worden voldaan aan het op peil houden van de kennis 'in-house'. Met het uitfaseren van kernenergie in de ons omringende landen (België en Duitsland) zal de kennis en infrastructuur voor het opdoen van die kennis (van een technologie zonder toekomst) verder afnemen.
- * Het verdwijnen van kennis door vergrijzing en natuurlijk verloop heeft zeker ook gevolgen voor de kennis die nodig is voor het ontmantelen van de kerncentrale. In de Kernenergiewet is vastgelegd dat die ontmanteling snel moet volgen op stillegging in verband met de noodzakelijke kennis die dan nog aanwezig is. Nu komen er twintig jaar bij waarin die kennis langzaam verdwijnt. En bij ontmanteling gaat het niet om de kennis van de laatste paar jaar, maar vooral over kennis met betrekking tot bouw, die dan al 60 jaar geleden is.
- * Het mag zo zijn, zoals EPZ laat weten, dat bedrijfsduurverlenging geen unieke zaak is (en inderdaad, zo had Fukushima reactor 1 een maand voor haar meltdown in maart 2011, 10 jaar bedrijfsverlenging gekregen –en voldeed dus aan alle strenge eisen– en om de analoog voort te zetten: de exploitant deelde tijdens de procedure mee dat de kerncentrale technisch zonder problemen de 60 jaar kon halen –'bewezen veilig'), maar een kerncentrale met bedrijfsduurverlenging EN een vergunning voor MOX is wel uniek. En daar is derhalve weinig of geen ervaring mee.

* Omdat de KCB economisch is afgeschreven, levert ze voor bodemprijzen stroom. Door het langer open houden van KCB blijft er een ‘valse’ concurrent op de stroommarkt. Hierdoor is er minder urgentie voor EPZ en andere marktpartijen om te investeren in nieuwe, duurzame energie, die ook nog gepaard zullen gaan met nieuwe werkgelegenheid. Meer werkgelegenheid dan het 20 jaar langer in bedrijf houden van KCB, die immers met uitzondering van de jaarlijkse splijtstofwisseling, wanneer vooral externe, vaak internationale krachten opgeroepen worden, weinig werkgelegenheid oplevert.

Als de centrale per 2013 wordt afgeschakeld zullen er investeringen komen in vervangend duurzaam vermogen, en komen er fondsen vrij die worden geïnvesteerd in het direct ontmantelen van de kerncentrale. Dit zal zorgen voor werkgelegenheid en expertise die mogelijk gebruikt kan worden bij de ontmanteling van dergelijke centrales in bijvoorbeeld Duitsland.

* Na Fukushima, in april 2011, heeft de Duitse overheid de 7 oudste reactoren om veiligheids-redenen onmiddellijk stilgelegd en een limiet van 36 jaar bedrijfsduur aan de overigen vastgesteld. De 7 oudste reactoren waren allemaal minder oud als de kerncentrale Borssele. Dus terwijl in Duitsland Duitse reactoren een bedrijfsduur-limiet krijgen van 36 jaar, is men in Nederland voornemens de maximale bedrijfsduur van een Duitse kerncentrale (gebouwd door KWU) te verlengen tot 60 jaar.

* Veel van de rapporten die ten grondslag liggen aan de studie die GRS heeft gedaan naar de veiligheid van bedrijfsduurverlenging, zijn niet gepubliceerd tijdens de huidige vergunningsprocedure. Hierdoor is het in deze inspraakronde onmogelijk om in detail inspraak te doen.

* EPZ spreekt zowel in de vergunningsaanvraag als in hun persbericht (van 24 oktober 2012) op de website dat de kerncentrale tot 2034 aantoonbaar veilig is en (o.a. in hoofdstuk 6.3 van de vergunningsaanvraag) van ‘een bewezen veilige toestand’ tot 2034.

Het is niet juist te stellen dat er ‘een bewezen veilige toestand’ bestaat enkel door te voldoen aan een aantal rapporten. Zeker, zoals hieronder blijkt, omdat heel veel data nog niet beschikbaar is.

Niet beschikbare data

* In haar Beoordelingsrapport Bedrijfsduurverlenging Kerncentrale Borssele (van Min. EL en I, 18-10-2012) stelt het ministerie van EL & I dat “algemeen uitgangspunt bij het vaststellen van de voorschriften is geweest dat maatregelen voor 1 januari 2014 geïmplementeerd moeten zijn, dus voordat de periode van verlengde bedrijfsduur aanvangt.” Het bevoegd gezag houdt zich daar vervolgens niet aan gezien de grote hoeveelheid uitzonderingen die ze toestaat.

* Zo staat op blz. 56: “Op basis van de resultaten bij het vaststellen van de nieuwe belastingscatalogus voor een periode van zestig jaar ontwerpbedrijfsduur legt NV EPZ uiterlijk 1 juli 2016 aan directeur Kernfysische Dienst een plan van aanpak voor met de te treffen maatregelen voor die onderdelen van de inrichting waarvoor de zogenoemde toetsingswaarde in de cumulatieve gebruiksfactor voor 60 jaar bedrijfsduur wordt overschreden.”

* Op blz 57: “NV EPZ voert ten behoeve van verdergaand inzicht in het lek-voor-breek gedrag specifiek een verificatie uit van de aannames ten aanzien van thermische stratificatie aan de hand van resultaten van de metingen verkregen met het FAMOS vermoeiingsmonitoringsysteem nadat een voldoende hoeveelheid representatieve data hiervoor beschikbaar is. NV EPZ legt de resultaten van deze verificatie zo spoedig als redelijkerwijs mogelijk is, voor aan de directeur Kernfysische Dienst, echter niet later dan 1 januari 2016.”

* Op blz. 60 staat zelfs dat van het experimenteel bepalen van de veiligheidsmarge voor reactorvat verbrossing, de resultaten zelfs niet voor 1 januari 2020 (!) voorgelegd te hoeven worden aan de directeur Kernfysische Dienst.

Dat betekent dat er nu niet voldoende hoeveelheid representatieve data beschikbaar is, en diensgevolge kan de bedrijfsduurverlenging niet toegestaan worden

Veiligheids-onderzoeken

* Er is geen ranglijst van veiligste reactoren. Er is derhalve ook geen methode om te bepalen of KCB bij de 25% veiligste kerncentrales in de wereld hoort (blijft horen); een voorwaarde in het 2006 convenant.

* Het is onduidelijk welke rol de uitkomst van de stresstest speelt in de beoordeling van de bedrijfsduurverlenging

Voor bedrijfsduurverlenging beoordeeld kan worden moeten minimaal de uitkomsten van de volgende onderzoeken over de veiligheid van de KCB afgewacht worden:

* de hierboven genoemde onderzoeken waarvan de resultaten pas (ver) na 2014 bekend worden

* onderzoek naar haarscheurtjes reactorvat;

* De eerstvolgende 10-jaarlijkse evaluatie betreft de periode 2003 tot en met 2012 en zal naar verwachting in 2013 afgerond zijn (blz. 7, Basisdocument 10EVA13);

* Van overheidswege is aangegeven dat rond 2015 een revisievergunning voor KCB aangevraagd dient te worden met een volledige herziening van het Veiligheidsrapport. (blz. 8, Basisdocument 10EVA13)

Voldongen feiten politiek;

*Vooruitlopend op een vergunning voor de bedrijfsduurverlenging, is er al een nieuw opwerkingscontract getekend (20-12-2011) en is de procedure gestart voor uitbreiding COVRA HABOG. Beide met het argument dat het noodzakelijk is door het langer open blijven van de KCB. Dat is toch wel erg de omgekeerde wereld.

Hoe 'vrij' en onbevooroordeeld kan deze beslissing dan nog zijn? Kernenergie kent een geschiedenis van claimen met enorme schadeloosstellingen bij sluiting. Sterker nog: bij de tot stand komen van het convenant tot bedrijfsduurverlenging in 2006, werd er (citerend uit geheime documenten) bedreigd met een claim (oplopend tot 1 miljard euro) bij sluiting.

En voor 20 jaar langer opwerking is ook geen m.e.r.-beoordeling geweest (ondanks internationale verdragen als OSPAR 2000/1) een reden te meer voor een procedure met m.e.r. voor de bedrijfsduurverlenging.

Om al deze (en meer) argumenten ben ik van mening dat er geen vergunning kan worden afgegeven voor de bedrijfsduurverlenging van de kerncentrale Borssele na 2014.

Ik vertrouw er op dat u mijn opmerkingen zult betrekken bij de verdere procedure en mij op de hoogte houdt van verdere stappen,

Hoogachtend,